

KORTCHNOI 7X GEKLOPT

Winnen van een grootmeester, hoe doe je dat? In een normale partij is het voor een hobbijspeler vrijwel onmogelijk. In een simultaan wil het wel eens lukken. De grootmeester loopt dan langs dertig á veertig borden en kan niet veel bedenkijd nemen. Zijn tegenstanders hebben meer tijd. Ze hoeven pas een zet te doen als de simultaangever zijn ronde heeft gemaakt en terug aan het bord is. In de simultaan die IGM Viktor Kortchnoi op 27 oktober in Cadier en Keer gaf ter gelegenheid van het dertigjarig bestaansfeest van schaakvereniging De Juiste -Z- wisten zeven Limburgers van de grote maestro te winnen. Hoe ze het deden? Daar zien we hier een paar voorbeelden van.

Kortchnoi - Tom Bus
Wit bezat lange tijd een pluspion met een aangename stelling. Dankzij secuur tegenspel won Bus zijn pion terug, maar wit bleef de beste kansen be-

houden. Van Kortchnoi is bekend dat hij graag een pion neemt onder het motto bewijs maar dat het niet correct is. Op de 30e zet had hij zijn naam eer aan kunnen doen door simpelweg 30.Pxe4 te spelen (op 30...Txe4 volgt immers 31.Td8+ gevolgd door Dxf8 mat! Hij zag echter een vettere buit op b6 en speelde 30.Db4-c5

ZIE DIAGRAM 1
Toen Kortchnoi zijn 30e rondje gelopen had, sprak hij Bus aan met de woorden: "I could take your pawn at e4". Bus haalde opgelucht adem omdat Kortchnoi hem nu een opgelegde kans bood. Na het gespeelde 30....e3! viel Kortchnoi in diep gepeins. Begeleid met de woorden "Let's see!" voerde hij 31.fxe3 uit. Terwijl Kortchnoi zijn ronde deed, vond Bus het beste vervolg. Na 31...De7! staarde Viktor de Verschrikke-

Diagram 1

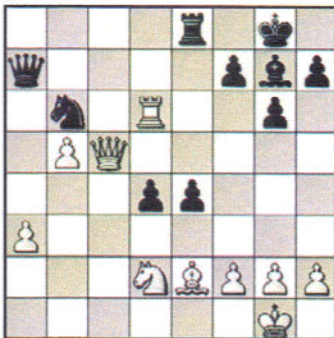
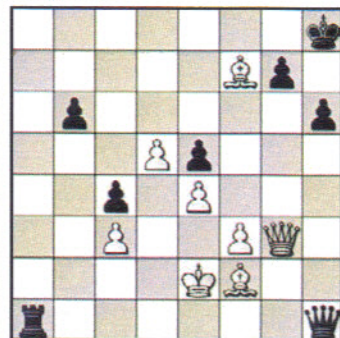

Diagram 2

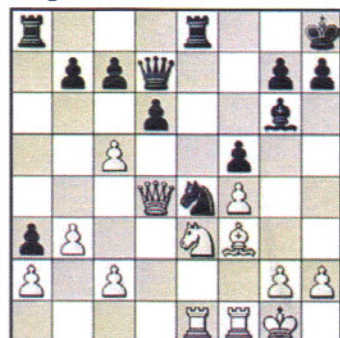

lijke 5 seconden naar het bord en sprak: „You won!“ De dreigingen 32...Dxe3+ en 32...Lf8 werden hem te veel (0-1)

Kortchnoi - Jean van Kan
ZIE DIAGRAM 2
33.Lg1

Een manier om het mat uit te stellen. Na 33...Dxg1 zou het minder duidelijk zijn, 33...Txg1 leidt alsnog tot mat. 33...Txg1 34.Dxe5 Het mat is al onafwendbaar 34...Te1+ 35.Kd2 Td1+ en Kortchnoi geeft op. Het is binnen vier zetten mat. Er kan bijvoorbeeld volgen: 4.Kc2 Tc1+ 5.Kb2 Tb1+ 6.Ka2 Ta1+ 7.Kb2 Db1 mat of 4.Ke3 Td3+ 5.Kf2 Dxf3+ 6.Kg1 Td1+ 7.Kh2 Th1 mat

Diagram 3

Door Frank Clevers

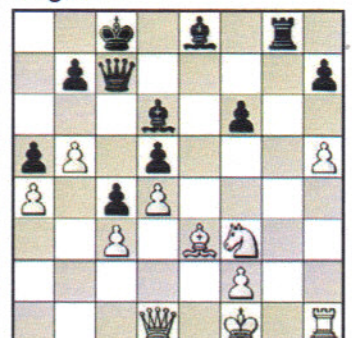
SCHAKEN

Kortchnoi - Hans van Mulekom
ZIE DIAGRAM 3
21.Pxf5 Dxf5 en wit verliest een stuk. Hij geeft meteen op (0-1)

Kortchnoi - Jules Daemen
ZIE DIAGRAM 4

Zwart heeft een iets betere stelling en bouwt dat keurig uit. Vanaf dit moment speelt hij de welhaast perfecte partij door het goede plan te volgen en steeds de beste of bijna-beste zet te kiezen. Daarmee krijgt hij de grootmeester op de knieën!
26... Ld7 27.Dc2 Lg4 28.Tg1 Dd7 29.Ke1 Te8 30.Ph4 f5 31.Txg4 f5 32.Pf5 Lf4 33.Kf1 Te4 (0-1)

Diagram 4

SCHAAKFAMILIE

De familie Van Mulekom uit Nieuwstadt is een echte schaakfamilie. Hans en Mariëlle en hun dochters Maureen en Maud zijn trouwe bezoekers van toernooien. Regelmatig sleept een van hen een prijs in de wacht. Degene bij wie de voorliefde voor het schaken in de familie is begonnen, is Hans. Hij schaakt al een kwart eeuw. Afgelopen zondag 11 november was hij op de kop af 25 jaar lid van de schaakbond. Hans is iemand die niet snel 'nee' zal zeggen als je hem vraagt om een partij te schaken. Als hij even de kans krijgt, zit hij achter het bord en de stukken. Vanwege zijn werk is hij doorde-weeks vaak in het westen van het land. Heeft hij een avondje niets te doen, dan zal hij zich niet vervelen. Hij heeft zich zelfs aangesloten bij schaakvereniging Het Witte Paard in Haarlem en speelt daar op de clubavonden mee in de interne competitie. Voor zijn eerste partij sprak de wedstrijdlerder hem geruststellend toe: "Och Hans, het is geen schande als je van deze speler verliest, want hij is één van de sterkste die we hebben". Een paar uur later repli-

ceerde Hans: "Je hebt gelijk, maar ik heb wel gewonnen!" Hoe dit alles in zijn werk ging, zien we hier: Hans van Mulekom (1783) - Frans Arp (2100)
(Commentaar: Tom Bus)
1.e4 e5 2.Pc3 Pf6 3.Lc4 Pc6 4.d3 Lc5 5.Pge2 Pg4!
Zwart gaat direct af op de zwakte van wit. Ik geef de voorkeur aan de ontwikkelingszet 5...d6 6.d4 exd4 7.Pa4 d6
Aangewezen was 8...Lb4+, maar er zijn ook voorbeelden dat deze variant goed uitpakt.
8.Pxc5
Het alternatief is 8.0-0 waarna wit onder druk blijft na 8...Dh4 8...dxc5 9. O-O Pce5
9...0-0 ziet natuurlijker uit 10.Lb3 c6?!
Geeft een groot deel van het zwarte voordeel af. Het afmaken van de ontwikkeling en vervolgen met 10... 0-0 11.h3 Pf6 12.Lg5 c4 13.La4 d3 biedt zwart meer kansen.
11.h3 c4
ZIE DIAGRAM 1
12. Lxc4

Nauwkeuriger is 12.hxg4 cxb3 13.axb3 12...Pxc4 13.hxg4 Lxg4 14.Dxd4
ZIE DIAGRAM 2
De tijden van Adolf Anderssen herleven. Hans provocceert zijn tegenstander om te kiezen uit "geest boven materie". Arp kiest voor het laatste. Veiliger en sterker voor zwart is echter 14...Dxd4
14...Lxe2 15.Dxg7!
Hans heeft de gevolgen van deze inslag beter getaxeerd zijn tegenstander
15...Tf8 16.Lh6 De7 17.Tfe1 Lh5 18.Dxh7 Lg6 19.Lxf8 Lxh7 20.Lxe7 Kxe7
ZIE DIAGRAM 3
Na een grote afruilactie is van het zwarte voordeel geen sprake meer. De witte torens werken beter dan de zwarte lichte stukken. Een goed vervolg zou 21.Tad1

14-11-2007

DIAGRAM 1

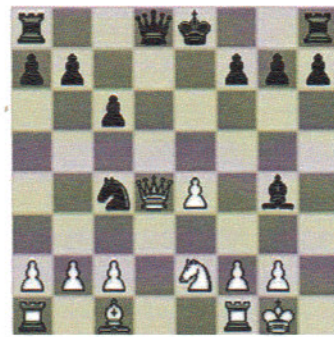

DIAGRAM 2

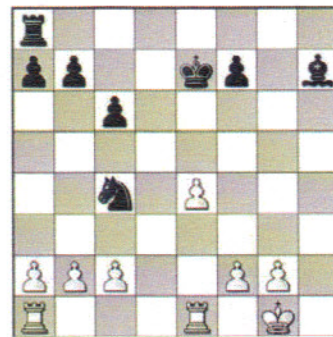

DIAGRAM 3

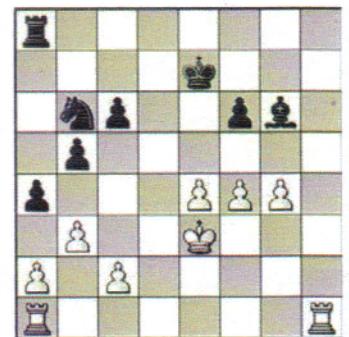

DIAGRAM 4

KORTCHNOI - MERX

Grootmeester Viktor Kortchnoi leed zeven nederlagen in de simultaan die hij (op uitnodiging van de vereniging De Juiste -Z-, die haar dertigjarig bestaansfeest vierde) op 27 oktober gaf in Cadier en Keer. We lieten hier al fragmenten van een aantal partijen zien. Hier volgt ook nog de partij van Bob Merx uit Valkenburg (lid van SV Voerendaal). Kortchnoi - Merx

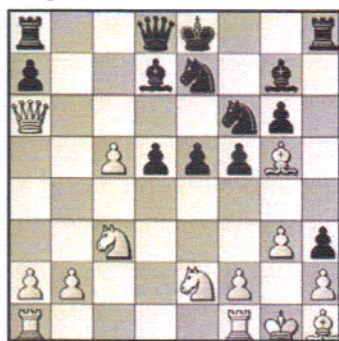
(Commentaar: Bob Merx)

We komen in de partij na de 18e zet van wit. De laatste zetten waren 17.Da4+ Ld7? 18.Da6
ZIE DIAGRAM 1

Met aanval op het paard op f6. Nu volgt op 18...Lc8 19.Dd6 en na 18...0-0 kan wit gewoon op d5 nemen wegens de penning op de diagonaal h4-d8
18...Lc6? 19.Tfd1?

Wit had kunnen winnen met 19.Lxf6 Lxf6 20.Pxd5 Lxd5 (20...Pxd5 21. Dxc6+) 21.Dxf6 19...Tc8?

Diagram 1

Merx en Kortchnoi tijdens hun confrontatie

Foto Frank Clevers

Na 19...Dc8 20.Dxc8+ Txc8 21.Lxf6 Lxf6 22.Lxd5 Pxd5 23.Pxd5 Lg7 heeft compensatie voor de pion dankzij zijn loperpaar
20.f4?

Na 20.b4 met het plan b5 heeft wit groot voordeel. Nu wordt na het gedwongen zwarte antwoord de witte loper op h1

Diagram 2

buitengesloten.

20...e4 21.b4

Dc7

Om na

22.b5 Lb7

en

23...Dxc5+ te spelen.

22.Pd4 Db7

Beter is 22...Kf7 met een klein voordeeltje voor wit.

23.Dxb7 Lxb7 24.Pcb5 Kd7

25.Pd6 Tb8

ZIE DIAGRAM 2

26.Pxb7?

Het witte voordeel kon worden vastgehouden via 26. b5 met de dreiging 27. Pxb7 en 28. c6+

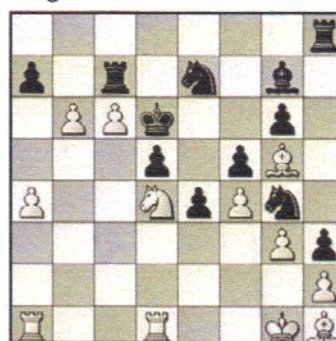
26...Txb7 27.b5 Tc7 28.c6+ Kd6 29.a4

Wit kan met 29. b6 een kwaliteit winnen, die zwart met het oog op de loper op h1 maar al te graag geeft met 29...Txc6!

30. Pxc6 Pxc6.

29...Pg4 30.b6?

Diagram 3

Door Frank Clevers

SCHAKEN

ZIE DIAGRAM 3

Analoog aan de opmerking bij zet 29 probeert wit de kwaliteit te winnen, alleen zit er een groot gat in de combinatie.

Zwart staat hierna gewonnen.

30...Lxd4+ 31.Txd4 Txc6

32.Lxe7+ Kxe7 33.bxa7 Ta8

34.Txd5 Txa7 35.a5 Tac7 36.Te1

Tc1 37.Tdd1 Txd1 38.Txd1 Ta7

39.Td5

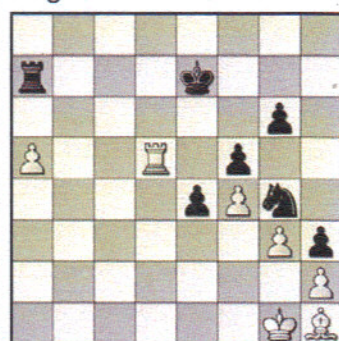
ZIE DIAGRAM 4

Na 39. Ta1 loopt zwart met zijn koning naar de a-pion.

39...Td7

Na de gedwongen torenruil (anders mat op d1) haalt zwart met zijn koning de witte a-pion op en wint gemakkelijk. Let op de witte loper op h1! (0-1)

Diagram 4

21-11-2007

28-11-2007

FOUTJE IN DE NOTATIE

Het correspondentieschaak wordt veel per e-mail gespeeld, maar ook nog via de post. De zetten worden dus zowel via de 'ouderwetse postbezorger' als via de elektronische snelweg bij de tegenstander bezorgd. Joost Kerssemakers uit Maarheeze, lid van schaakvereniging EWS uit Weert, maakt van beide mogelijkheden gebruik. Tegen W.J. de Boer speelde hij een partij via de oude postduif. Maar: hoe vreemd het ook klinkt, er kan wel 'ns iets fout gaan. Dat is de reden dat Kerssemakers 6...b6 speelde en er al heel vroeg in de partij een zet te zien is die afwijkend en niet erg logisch is. Kerssemakers had eigenlijk 6...a6 willen spelen.

Hoe heeft hij dan toch die andere zet kunnen doen? Wat is er voorgevallen? Tja, een foutje in de administratie...! Het is in het schaakspel een bekend gegeven dat de zetten niet altijd goed worden opgeschreven. Speel een partij maar eens na aan de hand van een notatiebiljet. Zo'n formulier krioelt soms van de fouten. De zetten zijn dan simpelweg verkeerd genoteerd. Dat is heel jammer, want er is soms zo slecht genoteerd dat een partij nauwelijks nog te reconstrueren valt. Het komt bijvoorbeeld ook wel eens voor dat iemand denkt veertig zetten gespeeld te hebben en derhalve veronderstelt de tijdcontrole gehaald te hebben, maar dat bij het naspelen blijkt dat het slechts 39 zetten waren. Ook bij de afwijkende notatie, de

zogenaamde cijfernotatie die ook wel eens wordt toegepast bij correspondentieschaak, is zorgvuldigheid geboden. Die kan namelijk ook een vergissing in de hand werken. Bij de cijfernotatie worden de letters vervangen door cijfers: a=1, b=2 enzovoorts. Elke zet geeft alleen, dus zonder verdere toevoegingen van aanduidingen of tekens het veld van vertrek en het veld van aankomst aan en bestaat uit vier cijfers. De zet e2-e4 wordt dan 5254 (je kunt hier niet aan zien dat het een pionzet is, het zou ook bijvoorbeeld Te2-e4 kunnen zijn; dat is een nadeeltje want je kunt niet in een oogopslag zien om wat voor zet het gaat). De rokade wordt als een zet van de koning omschreven: 5171 is dan de korte rokade van wit. En bij promotie, bijvoorbeeld e7-e8, wordt het 5751 wanneer men een dame wil, 5752 een toren enzovoorts. Het voordeel van de cijfernotatie is dat misverstanden door onduidelijke handschriften worden be-

perkt. Daarbij komt dat elke taal zijn eigen afkortingen voor de stukken heeft en aangezien er in het correspondentieschaak veel internationale partijen gespeeld worden, is het handig als er eenzelfde (cijfer-)notatie is die iedereen begrijpt. Bovendien zijn er in de wereld veel verschillende letters in omloop. Terug naar Joost Kerssemakers. Hij had, spelend met zwart, op de zesde zet dus a6 willen spelen, maar noteerde per abuis b6. Hij stuurde de briefkaart met daarop die notatie naar zijn tegenstander. En ja, als de kaart eenmaal op de post is gedaan, is het leed geschied en is de fout definitief. Gelukkig voor Joost Kerssemakers beging hij het notatiefoutje al vroeg in de partij en

had het geen grote gevolgen.
W.J. de Boer - J. Kerssemakers
(commentaar: Joost Kerssemakers)

Door Frank Clevers
SCHAKEN

1.e4 c5 2.Pf3 Pc6 3.d4
cxd4 4.Pxd4 e6 5.Pc3 Dc7
6.Le3 b6?! 7.Ld3 Pf6 8.0-0
Lb7 9.Pdb5 Db8 10.f4 d6 11.Pd4
Pxd4 12.Lxd4 Le7 13.e5 Pd7
Ruilen op e5 geeft wit de open
f-lijn en komt dus niet in aan-
merking
14.exd6 Dxd6 15.Lb5 0-0-0

ZIE DIAGRAM 1

De problemen die zwart boven het hoofd hingen, worden met de rokade in een klap opgelost. Het paard is uit de penning en grappig is dat tegelijk zwart een penning op de d-lijn creëert

16.Le2 Pf6 17.Pb5 Dd5

Een matdreiging tussendoor brengt na enkele zetten de beslissing, al blijft enige nauwkeurigheid wel vereist. Zo geeft het te snel nemen van het paard op b5 wit nog de nodige tegenkansen

18.Tf2 a6 19.c4 Df5 20.Tc1 Le4
21.De1 Kb7 22.Lxf6 Lxf6 23.Lg4
Dg6 24.De2 Lc6 25.Lf3 Dd3

ZIE DIAGRAM 2

Wit geeft op. Kwaliteitsverlies (Lf6-d4) is niet te voorkomen (0-1)

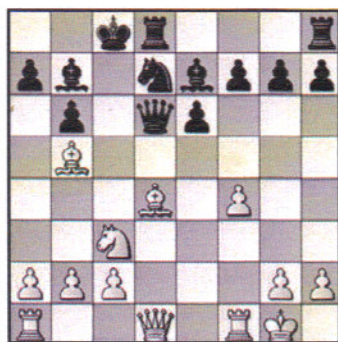

Diagram 1

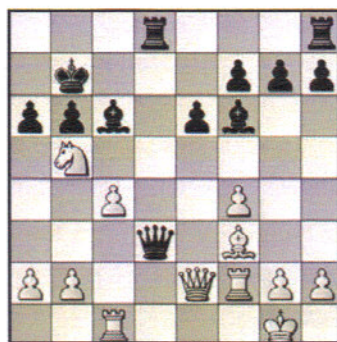

Diagram 2